

Yrke: Undertaksmontör

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
Gemensamma grunder alla hus					
BYGGHANDLINGAR	Bygghandlingar	Översiktlig kunskap i olika typer av bygghandlingar och dess olika status enligt byggbranschens standardavtal; kontrakt, ritningar, byggbeskrivningar, AMA och AB. Myndigheters regelverk, lagar som exempelvis Arbetsmiljölagen.	Kännedom om bygghandlingarnas roll och funktion i byggprocessen. Kännedom om konsekvenserna av att inte följa regelverk och avtal (vite, bötesföreläggande).	Kan inhämta relevant information ur kontrakt, avtal, AMA, regelverk och standarder.	Under handledning med viss självständighet kunna använda informationen som grund för att utföra arbetet.
	Byggregler	Översiktlig kunskap i de regler och myndighetsbeslut som styr byggandet, kontroller, kvalitetskrav och besiktningar.	Kännedom om bygghandlingarnas roll och funktion i byggprocessen.		
	Ritningsläsning	Kunskap i skalor, vyer, ritningstyper, specifikationer, symboler, måttsättningsprinciper, ritningshuvud och revideringar enligt standarden Bygghandlingar 90.	Kunskap om byggritningens utformning och uppbyggnad.	Kan ur ritningsunderlag ta fram och tolka nödvändig information för det aktuella momentet.	Självständigt kunna använda informationen från olika typer av bygghandlingar som grund för att utföra arbetet.
	Digitalisering	Kunskap i Byggnadsinformationsmodeller (BIM) och andra vanligen förekommande digitala verktyg i byggprocessen.	Kunskap om hur digitala hjälpmedel integreras i byggprocessen.	Kan ta fram och tolka nödvändig information för det aktuella momentet.	Självständigt kunna använda informationen från olika typer av digitala bygghandlingar som grund för att utföra arbetet.
BYGGPROCESSEN	Arbetsplatsen	Översiktlig kunskap i parternas roll på arbetsmarknaden, avtal och lagar som reglerar anställningen och yrkesutbildningsavtalet.	Kunskap om partsförhållandena med anställningsavtal samt kollektivavtal.	Kan inhämta relevant information om parternas roll på arbetsplatsen. Kan hur avtal styr rättigheter och skyldigheter på arbetsplatsen.	
	Byggprocessen	Översiktlig kunskap i byggprocessens skeden, entreprenadformer och aktörer. Översiktlig kunskap i arbetsplatsens olika yrken, funktioner och inbördes roller samt grunderna för samverkan i arbetslag och med olika yrkesgrupper.	Kunskap om byggprocessens olika skeden och genomförande såsom projektering, produktion och förvaltning	Kan utföra arbetsmoment i rätt ordning inom aktuellt yrke.	Självständigt planera och utföra sitt dagliga arbete inom ramen för det aktuella yrket.
	Hållbart byggande	Kunskap i begreppet "hållbart byggande".	Kunskap om de olika aktörernas roll i en byggprocess för ett hållbart byggande.	Kan bidra till ett hållbart byggande inom t.ex. materialhantering, förbrukning, återanvändning och hantering av restprodukter.	

Yrke: Undertaksmontör

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
	Arkitektur	Översiktlig kunskap i arkitektens roll och arkitektur genom tiderna. Vanliga termer, former och funktioner.	Kännedom om arkitekturens roll och påverkan i byggprocessen.		
	Konstruktion	Översiktlig kunskap i konstruktörens roll. Vanliga termer, former och funktioner.	Kännedom om konstruktionens koppling till byggnadens form, funktion och hållfasthet.	Kan utföra arbete utifrån ritningar och konstruktörens anvisningar inom ramen för aktuellt yrke.	Självständigt kunna planera och genomföra sitt arbete utifrån ritningar och anvisningar inom ramen för aktuellt yrke.
BYGGMATERIAL OCH YTTRE MILJÖ	Byggmaterial	Kunskap i de vanligast förekommande byggmaterialen avseende användningsområde, kvalitet, egenskaper, kostnader, hälso- och miljöaspekter.	Kunskap om materials egenskaper med fokus på hållbarhet, funktion och användningsområden. Kunskap om byggmaterialens miljöpåverkan och individens egna ansvar.	Kan välja rätt material utifrån konstruktion, funktion och föreskrifter/produktblad.	Under handledning med viss självständighet kunna välja rätt material.
	Avfallshantering, Källsortering och återvinning	Kunskap i källsortering och återvinning av material på en byggarbetsplats. Översiktlig kunskap i skillnaden mellan olika farosymboler och avfallsfraktioner.	Kunskap om materials egenskaper med fokus på hållbarhet, funktion och användningsområden.	Kan utföra källsortering och återvinning på byggarbetsplatser. Kan på ett säkert sätt hantera produkter och material enligt säkerhetsdatablad och farosymboler.	Självständigt kunna hantera byggmaterial i byggprojektets olika skeden.
TRANSPORT OCH LAGRING	Transportteknik, lagring och förvaring	Översiktlig kunskap i tillämpliga transport- och förvaringssätt för olika slags byggnadsdelar och byggmaterial.	Kunskap om täckning, förvaring och hantering av byggnadsdelar och byggmaterial så att de inte skadas.	Kan hantera transporter och förvaring av material på arbetsplatser.	Självständigt kunna hantera byggmaterial i byggprojektets olika skeden.
INFÄSTNING	Infästningar	Kunskap i material och metod för infästningar i olika byggnadsdelar och byggmaterial.	Kunskap om materials egenskaper i samverkan och påverkan på hållfasthet.	Kan utifrån befintliga bygghandlingar utföra säker infästning i olika byggnadsdelar och byggmaterial.	Under handledning med viss självständighet kunna välja rätt infästningsmetod inom ramen för aktuellt yrke.
SÄKRA LYFT	Lyftteknik och kommunikation	Kunskap i lyftteknik och lastkoppling i samband med transport av byggnadsdelar och byggmaterial. Kunskap i kommunikation med maskinförare genom handsignal och/eller kommunikationsradio.	Kunskap om säkerhet och dess konsekvenser vid lyftteknik och lastkoppling.	Kan gällande regelverk kring säkra lyft.	
BYGGTEKNIK OCH BERÄKNINGAR	Byggkonstruktioner	Kunskap i de vanligaste bygg- och anläggningskonstruktionerna och deras egenskaper och verkningssätt.	Kunskap om skillnaden mellan olika konstruktioner och deras egenskaper. Kunskap om konstruktioners egenskaper ur ett beständighetsperspektiv	Kan arbeta med olika konstruktioner.	Självständigt kunna utföra enklare byggkonstruktioner.

Yrke: Undertaksmontör

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
	Byggnadsfysiska egenskapskrav och lösningar	Kunskap i de vanligaste byggmaterialens egenskaper och användningsområden avseende värme, fukt, ljud och brand.	Kunskap om materials egenskaper och koppling till funktion och användningsområde.	Kan inhämta information om utförande av byggtekniska lösningar genom produktblad, monteringsanvisning och AMA.	Självständigt kunna utföra enklare byggkonstruktioner.
	Mätningsteknik	Kunskap i de vanligast förekommande mätverktygen och deras användningsområden.	Kunskap om toleranskrav, felkällor och dess konsekvenser i samband med mätning och utsättning.	Kan använda de vanligaste mätverktygen för vanligt förekommande mätningar.	Självständigt välja och använda lämpligt mätverktyg efter situation.
	Yrkesmatematik	Kunskap i de fyra räknesätten, enklare formelräkning och geometriska beräkningar.	Kunskap om grundläggande metoder för beräkning av reella tal.	Kan med omdöme och rimlighetstänkande tillämpa matematik vid problemlösning. Kan beräkna volym och area för t.ex. beställning av material. Kan tillämpa och lösa enkla formler och ekvationer. Kan tolka enkla diagram.	Självständigt lösa enklare byggtekniska beräkningar.
MASKINER OCH VERKTYG	Verktyg och maskiner	Kunskap i de för branschen vanligaste förekommande verktygen och maskinerna. Kunskap i de för branschen vanligast förekommande hjälpmedlen för att anpassa verktyg och maskiner så att man minskar påverkan av buller, vibrationer och felaktiga arbetsställningar. Kunskap i hur man handhar och vårdar de i branschen vanligast förekommande verktygen och maskinerna.	Kunskap om valet av verktyg och maskin i förhållande till arbetsmomentet, arbetsmiljön och hälsan.	Kan använda rätt verktyg och/eller maskin till det planerade arbetet. Kan handha och vårda de i branschen vanligast förekommande verktygen och maskinerna. Kan söka information om säker hantering av maskiner och verktyg.	Självständigt avgöra om för yrket aktuella maskiner och verktyg är lämpliga för det tilltänkta arbetet.
HÄLSA OCH SÄKERHET	Arbetsmiljö grund	Översiktlig kunskap i arbetsmiljölagens grund och syfte. Kunskap i Arbetsmiljöverkets föreskrifter; Bygg- och anläggningsarbete 1999:3.	Kunskap om den prioritet som arbetsmiljö och säkerhet har på arbetsplatsen. Kunskap om individens ansvar för att säkerställa sin egen och andras goda arbetsmiljö.	Kan vara delaktig i arbetsmiljö- och säkerhetsarbetet och agera vid olycksfall på arbetsplatsen.	Medverka i arbetsmiljöarbetet och delta i genomförandet av de åtgärder som behövs för att åstadkomma en god arbetsmiljö. Följa givna föreskrifter samt använda de skyddsanordningar och iaktta den försiktighet i övrigt som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall.

Yrke: Undertaksmontör

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
		Översiktlig kunskap i byggbranschens arbetsmiljöavtal. Översiktlig kunskap i hur man på en arbetsplats ska förhålla sig till arbetsmiljöplanen, dess syfte och funktion.	Kunskap om arbetsmiljöarbetet och det egna ansvaret i att följa den upprättade arbetsmiljöplanen Kunskap om arbetsuppgifter som kräver behörighetsgivande utbildning.		
	L – ABC	Kunskap i arbetsmiljö- och säkerhetsarbetet på arbetsplatsen avseende första hjälpen vid olycksfall, förebyggande brandskydd och elsäkerhet.	Kunskap om den prioritet som arbetsmiljö och säkerhet har på arbetsplatsen.		
	Psykosocial arbetsmiljö	Kunskap i den psykosociala arbetsmiljön och vilka faktorer som kan påverka individen i sitt arbete.	Kunskap om hur olika faktorer påverkar den psykosociala arbetsmiljön och hur det berör den enskilde individen i sitt arbete.	Kan medverka i arbetet med den psykosociala arbetsmiljön på arbetsplatsen och ha ett inkluderande bemötande.	Självständigt och i samverkan med arbetsgivare och kollegor verka för en god psykosocial arbetsmiljö.
	Ergonomi och praktiskt förebyggande arbetsmiljöarbete	Kunskap i ergonomi och hur kroppen påverkas av felaktiga belastningar eller arbetsställningar. Kunskap i de vanligaste förekommande riskerna på arbetsplatsen och hur man förebygger dessa genom riskanalys. Kunskap i olika ergonomiska hjälpmedels funktion och användningsområden. Kunskap i personlig skyddsutrustning.	Kunskap om sambandet mellan ergonomiska hjälpmedels funktion- och användningsområden för att minska risken för arbetsskador. Kunskap om det egna ansvaret att använda skyddsutrustning.	Kan utföra arbetet på ett ergonomiskt korrekt sätt. Kan delta i upprättande av och följa en riskanalys/riskbedömning för arbetsuppgifter inom det egna yrket. Kan använda ändamålsenligt hjälpmedel.	Självständigt utföra arbetet enligt givna riskbedömningar avseende belastningar och arbetsställningar i det egna dagliga arbetet. Använder rätt personlig skyddsutrustning för de egna arbetsuppgifterna i dagligt arbete.
Gemensamma grunder hus					
BETONG OCH ARMERING	Armering	Kunskap i armeringens funktion i betongkonstruktioner. Kunskap i olika dimensioner av armeringsstål.	Kunskap om samverkan mellan betong och armering.		
	Betong	Kunskap i betongens olika beståndsdelar. Kunskap i olika betongkvaliteter. Kunskap om vattnets påverkan på hållfastheten, vid såväl blandning som användning och härdning.	Övergripande kunskap om vibreringens funktion. Kunskap om hur temperatur och väder påverkar betongens härdning.		

Yrke: Undertaksmontör

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
ISOLERINGSARBETE	Isolering	Kunskap i olika isoleringsmaterial och dess egenskaper.	Kunskap om isoleringsmaterialets egenskaper för att uppnå bästa funktion.		
GRUNDLÄGGNING	Husgrunder	Kunskap i olika typer av husgrunder; kryppgrund, platta på mark, källargrund och plintgrund.	Kunskap om de olika husgrundernas funktioner.		
FORMBYGGNAD	Formbyggnad	Kunskap i vanligast förekommande typerna av gjutformar. Som stödjande och bärande form. Kunskap i ämnet formsläppmedel	Kunskap om gjutformens användningsområden samt hur de påverkas av formtryck och vibrering. Kunskap om hur formsläppmedel ska appliceras.	Kan avgöra om en form är säker att gjuta i. Kan välja rätt metod för att applicera ett formsläppmedel för vald formkonstruktion.	Med viss självständighet kunna utföra formsättning med såväl prefabricerad som platsbyggd form för väggar, pelare, balkar, lågform, bärlag och raka trappor. Självständigt kunna applicera formsläppmedel.
	Rivning av form	Kunskap i sätt och metoder att riva gjutformar.	Kunskap om hur gjutformar, såväl stödjande som bärande formar, ska rivas ur ett säkerhetsperspektiv.		Självständigt och på ett säkert sätt kunna riva gjutformar.
Undertaksmontör					
BYGGPROCESSEN	Planering	Kunskap i begreppet tidsplanering, förhållanden på arbetsplatsen och dokumentation som riskanalys och egenkontroll. Kunskap i egenkontroll.	Kunskap om vad en bristande planering och dokumentation kan leda till. Kunskap om indelningar för installationer i avseendet armaturer, ventilationsdon, högtalare och dylikt.	Kan kontrollera och förbereda vad som skall göras innan montagearbetet påbörjas.	Under handledning kunna förbereda för ett montagearbete och efterföljande egenkontroll. Under handledning med viss självständighet kunna planera arbetet med hänsyn till andra yrkesgrupper.
BYGGTEKNIK OCH BERÄKNINGAR	Kanttyper	Kunskap om de vanligast förekommande kanttyperna.	Kunskap om olika kanttyper, deras egenskaper och användningsområden.	Kan ur bygghandling identifiera rätt kanttyp för ett arbete.	Ur bygghandling självständigt kunna identifiera rätt kanttyp för ett arbete
	Undertakstyper	Kunskap i olika typer av undertak som exempelvis Akustiktak, Akustikputs, Trällit och Plåttak.	Kunskap om de olika typer av undertak, deras konstruktion, funktion samt användningsområden.		
	Montage	Kunskap i kraven som ställs på de vanligast förekommande typerna av montage exempelvis brand, ljud och ljus. Kunskap i infästningsmetoder.	Kunskap om kraven som ställs på de vanligast förekommande typerna av montage och vad de har för funktion.	Kan identifiera rätt typ av infästningsmetod utifrån underlag och taktyp. Kan i samverkan med andra planera arbetet med att montera ett undertak.	Självständigt kunna identifiera rätt typ av infästningsmetod utifrån underlag och taktyp. Under handledning med viss självständighet kunna planera montagearbetet med hänsyn till andra yrkesgrupper.

Yrke: Undertaksmontör

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
	Ljudegenskaper, rumsakustik och brandklasser	Kunskap i material och deras ljuddämpande, ljudadsoberande och brandskyddande egenskaper. Kunskap i ljud- och brandklasser.	Kunskap om materialens egenskaper i förhållande till ljud och brand samt deras användningsområden.	Kan ur bygghandling identifiera de olika ljud- och brandklasserna.	Ur bygghandling självständigt kunna identifiera de olika ljud- och brandklasserna.
	Belastningsberäkning	Kunskap i beräkningsmodeller för viktbelastning.	Kunskap om toleranser (viktbelastning) för olika typer av undertak och deras bärsystem.	Kan med uppgift ur bygghandling eller materialspecifikation beräkna egenvikten för ett undertakssystem för säker montering.	Under handledning med viss självständighet kunna beräkna egenvikten för ett undertakssystem och därigenom få fram lämplig infästning avseende material och metod.
HÄLSA OCH SÄKERHET	Särskilda arbetsmiljörisiker	Kunskap i risker som förknippas med yrket, t.ex. asbest och glasfiberdamm. Kunskap i riskerna med att arbeta från byggställningar, plattformar Kunskap i krav som finns för arbete med angivna riskområden.	Kunskap om risker förknippade med asbest och glasfiberdamm och vilka hälsorisker de innebär. Kunskap om riskerna förknippade med att arbeta från arbetsplattformar på höjd, samt hur man kan förebygga riskerna.	Kan hantera de risker som särskilt förknippas med yrket gällande exempelvis materialens sammansättning och montagearbete från plattform.	Självständigt kunna planera sitt arbete för att minska riskerna förknippade med de olika arbetsmomenten.
KONSTRUKTIONSTEKNIK	Tekniskt utförande	Kunskap i olika typer av konstruktioner av bärverk och undertak. Som exempelvis demonterbara tak, Akustikputs, Trällit och Plåttak.	Kunskap om olika typer av konstruktioner av bärverket och undertak samt hur dessa ska monteras för att uppfylla kravställningar.	Kan ur bygghandling identifiera rätt bärverk för ett undertaksmontage.	Ur bygghandling självständigt kunna identifiera rätt bärverk för ett undertaksmontage.
MASKINER OCH UTRUSTNING	Arbetsplattformar	Kunskap i regler vid monteringsarbete från arbetsplattformar. Kunskap i regler för användning av mobila arbetsplattformar, skylift (bomlift) och saxlift.	Kunskap om regler vid montering från en höjd, exempelvis en byggställning eller annan typ av arbetsplattform.	Kan planera för säkert montagearbete från en arbetsplattform. Kan utföra montagearbete från en arbetsplattform.	Självständigt kunna utföra ett montagearbete från en arbetsplattform/byggställning.
MATERIALHANTERING	Material	Kunskap i hur olika material ska transporteras och lagras.	Kunskap om konsekvenserna vid en felaktig materialhantering.	Kan planera för materialtransport och lagring av material.	Självständigt kunna planera för transport och lagring av material till, från och på en arbetsplats.
MONTAGE	Brandklass	Kunskap i brandklasser.	Kunskap om att det finns olika krav gällande brandklasser för ett montage.	Kan ur bygghandling läsa fram rätt brandklass för ett undertaksmontage och att det överensstämmer med materialspecifikationen.	Självständigt kunna montera ett undertak så att rätt brandklass uppnås enligt bygghandlingarna.
	Kanttyper	Kunskap i bärverkens varierande kanttyper och vägglister.	Kunskap om bärverkens varierande kanttyper och vägglister.	Kan montera bärverk och vägglister i förhållande till kanttyp.	Självständigt kunna montera de i branschen förekommande kanttyperna.

Yrke: Undertaksmontör

Område	Delområde	KUNSKAP		FÄRDIGHET	FÖRMÅGA
		Fakta	Förståelse		
	Kylbafflar	Kunskap i kylbafflar och deras funktion.	Kunskap om varierande förutsättningar vid montage av kylbafflar som placering, storlek och vikt.	Kan välja rätt montagesätt för minst en typ av kylbaffel.	Under handledning med viss självständighet kunna montera kylbafflar.
	Systemtak	Kunskap i systemtak.	Kunskap om vad ett systemtak är, dess användningsområde och hur det ska monteras.	Kan montera ett systemtak	Under handledning kunna montera ett systemtak.